

Manifest

ASSITEJ-a

Deca i mladi
imaju pravo
na pristup
umetnosti i njeno
učešće u njoj,
čak i posebno
u kriznim
vremenima.

Manifest ASSITEJ-a

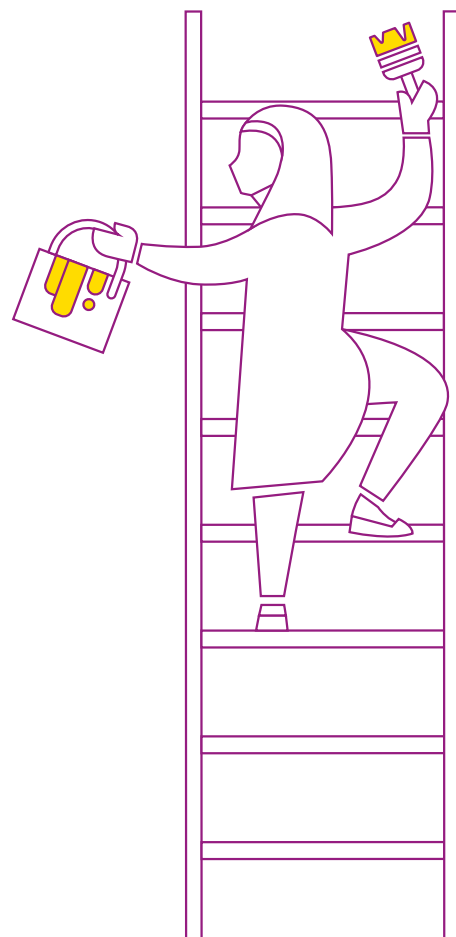
ASSITEJ, Međunarodna asocijacija pozorišta za decu i mlade, veruje da je neophodno uraditi još mnogo toga kako bi bile ispunjene obaveze svih zemalja potpisnica vezane za Članove 13 i 31 Konvencije UN o Pravima Deteta.

Ovo je naročito slučaj u svetlu aktuelne pandemije i urgentne potrebe za ravnopravnošću i jednakim mogućnostima svakog deteta da živi život u jednom održivom i zdravom svetu. Umetnost nam omogućuje da zamislimo svet koji želimo da stvaramo sa svojom decom i mladima i za njih, te je stoga je ključna kad preduzimamo korake kako bismo osigurali bolje uslove za naša društva.

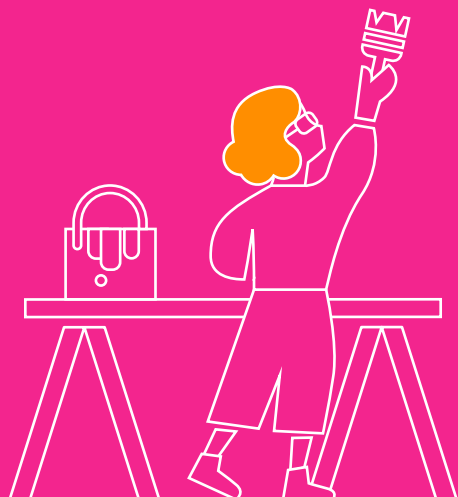
Umetnost je u ovo vreme naročito ugrožena, pošto je duboko pogođena virusom COVID 19 i ekonomskim uslovima koji su iz njega proistekli. Umetnost (i umetnici koji je stvaraju) ključni je deo izražavanja, kritičkog mišljenja, te zdravlja i dobrobiti čovečanstva. Pravo je dece i mladih da im umetnost bude dostupna i da u njoj učestvuju, čak i u vreme krize i naročito u takvo vreme.

Iako prihvatamo da svaka zemlja ili region imaju svoje specifične kontekste, sisteme i zabrinutosti, ASSITEJ ovaj manifest podržava kao univerzalni izraz akcija neophodnih kako bi se osiguralo da naša deca i mladi cvetaju kroz stalni kontakt s umetnošću.

Preporuka ASSITEJ-a je da deca i mladi kroz konsultacije i saradnju treba da budu uključena na svim mogućim nivoima, kao i da se osigura uključivanje njihovog mišljenja i perspective (Član 12 Konvencije UN o pravima deteta)

- 1 ASSITEJ je udruženje posvećeno pozorištu i scenskoj umetnosti za mlađu publiku šire, odražavajući interdisciplinarni sektor.
- 2 Pozivamo nacionalne centre da jezik koji se koristi u ovom dokumentu prilagode kulturnom kontekstu u kojem posluju. Na primer, izraz „deca sa smetnjama u razvoju“ može se zameniti izrazom „deca sa invaliditetom“ ili „deca sa posebnim potrebama“, u zavisnosti od toga šta se u vašem kulturnom kontekstu smatra najprikladnijim. Ako posebno postoje pitanja o inkluzivnosti, predlažemo da nacionalni centri razgovaraju sa IIAN-om (Međunarodna mreža inkluzivne umetnosti) kako bi otvorili dijalog o jeziku inkluzivnosti).

1

Apelujemo na građane i građanke da

- 1.1 lobiraju za pravo svakog deteta da učestvuje u umetnosti i kulturi i da se međusobno povezuju;

- 1.2 sklapaju partnerstva s organizacijama koje pružaju usluge ugroženoj deci i deci iz rizičnih grupa, kako bi se umetnost za decu i mlade uključila u sve kontekste, na primer među maloletne delinkvente, izbeglice, u bolnice, domove za decu bez roditeljskog staranja, domove za brigu o deci itd; i

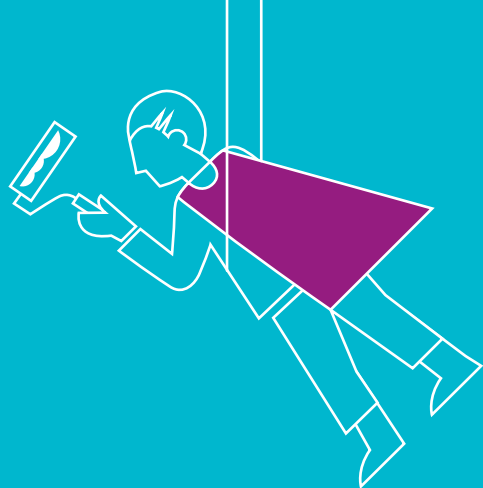
- 1.3 šire ovaj Manifest u raznim kontekstima i prilagode ovaj Manifest za korišćenje u različitim sredinama.

2

Apelujemo na vlade zemalja potpisnica da

- 2.1 razvijaju međuresorne strategije za saradnju između resora (kultura, zdravlje, obrazovanje, društveni razvoj, turizam, preduzetništvo i poslovni razvoj itd) kako bi se pružila podrška razvoju dece i dobrobiti dece i mladih kroz pristup umetnosti; i

- 2.2 da se posvete politikama koje uključuju kulturna prava za decu i mlade i tretiraju ih kao ključna za dobrobit, oporavak i otpornost društava.

3

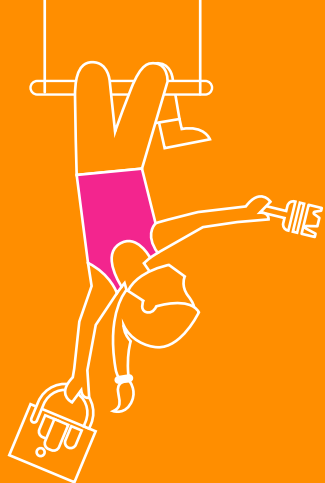
društava. **Apelujemo na političke stranke da**

- 3.1 se u svojim manifestima, programima i prioritetima detaljno i na precizan način pozovu na Članove 13 i 31;
- 3.2 usvoje dosledne, dugoročne politike u pogledu Članova 13 i 31 i omoguće finansijsku podršku ovim politikama;
- 3.3 osmisle smernice za obrazovne institucije kako bi se umetnost uključila u nastavne programe i omogućio pristup umetnosti; i
- 3.4 uključe decu u donošenje odluka i razvoj politika.

4

Apelujemo na ministarstva prosvete da

- 4.1 kreativnost, igru i umetnost učine integralnim i suštinski važnim delom nastavnih programa tokom celog školovanja, uključujući i predškolsku decu i decu s posebnim potrebama;
- 4.2 osiguraju da umetnost u obuci nastavnog osoblja ima mesto koje zaslužuje;
- 4.3 osiguraju da je proučavanje umetnika, umetničkih profesionalaca i kulturnih iskustava integrisano u školske programme; i
- 4.4 osiguraju pružanje podrške kulturnim aktivnostima, bez obzira na ekonomske, socijalne i geografske barijere.

5

Apelujemo na ministarstva kulture da

- 5.1 pruže dosledna, dugoročna i dostatna sredstva i stratešku podršku, kako bi se osiguralo da sva deca imaju potpun i ravnopravan pristup umetnosti;

- 5.2 osiguraju pružanje kvalitetnih programa za decu i mlade;

- 5.3 garantuju jednake naknade za sve bez obzira na rodnu pripadnost, kao i ravnopravnu raspodelu sredstava za umetničke projekte, bez obzira na to da li se obraćaju mladoj publici ili odraslima;

- 5.4 osiguraju srazmerna sredstva za umetnost za mladu publiku, na način koji odražava demografsku situaciju; i

- 5.5 naručuju, dele i iniciraju istraživanja internacionalnih modela pružanja podrške umetnosti koju stvaraju deca i umetnosti za decu, mlade i njihove porodice i preuzmu korake da se nacionalni standardi usklade s najboljim praksama na globalnom nivou.

6

Apelujemo na lokalne vlasti da

- 6.1 cene ulogu umetnosti u životu svakog deteta u zajednici;

- 6.2 obezbede resurse, objekte i javne prostore kako bi se deci, mladima i njihovim porodicama omogućilo da imaju pristup umetnosti i priliku da učestvuju u njoj; i

- 6.3 podstiču i podrže partnerstva između škola i umetničkih organizacija u svojoj zemlji.

7

Apelujemo na umetničke savete da

- 7.1 promovišu inkluzivan i kulturno raznolik rad u svojim programima;

- 7.2 osiguraju da rad za decu, mlade i njihove porodice ima isti status kao i rad za odraslu publiku;

- 7.3 razviju specifične politike vezane za umetnost za decu od 0 do 18 godina;

- 7.4 umetnost za decu postave kao jednu od ključnih tačaka partnerstava s lokalnim vlastima, kao i onih na nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou; i

- 7.5 obezbede dostatna sredstva za umetnost namenjenu deci, mladima i njihovim porodicama, tako da standardi ostanu visoki, a cene karata niske..

8

Apelujemo na umetničke organizacije i institucije (pozorišta itd) da

- 8.1 u svom radu za decu i mlade streme ka najvišim mogućim standardima;

- 8.2 učine rad za decu, mlade i njihove porodice ključnim delom svoje repertoarske politike;

- 8.3 osiguraju da se ministarstvo prosvete posmatra kao partner i korisnik njihovog rada;

- 8.4 osiguraju da deca i mladi imaju svoje predstavnike na nivou odbora ili na nivou na kome se donose odluke; i

- 8.5 uklone barijere u smislu dostupnosti svojih programa i objekata u kojima se održavaju za decu, mlade i njihove porodice.

9

Apelujemo na škole i predškolske ustanove da

- 9.1 traže podršku od ministarstava da se umetnost i kultura uključe u nastavne programe kao njihov neophodan deo;

- 9.2 deci i mladima obezbede vreme za igru i učešće u kreativnim aktivnostima;

- 9.3 deci i mladima dostupnim učine najširi mogući spektar kulturnih iskustava;

- 9.4 podstaknu roditelje i staratelje da cene dečja umetnička dostignuća i iskustva; i

- 9.5 učine kreativne aktivnosti i umetnost integralnim delom sveg učenja u svim nastavnim programima.

10

Apelujemo na medije da

- 10.1 povećaju količinu kritičke pažnje koja se u lokalnoj štampi posvećuje umetnosti koju stvaraju deca i umetnosti za decu, mlade i njihove porodice;

- 10.2 osiguraju da su repertoari za decu, mlade i njihove porodice pristupačni, najvišeg kvaliteta i da odražavaju njihov život, jezik i kulturnu raznolikost; i

- 10.3 prepoznaju naročitu odgovornost koji javni servisi imaju prema deci, mladima i njihovim porodicama.

ASSITEJ će

- 11.1 uključiti profesionalne umetnike i sve relevantne učesnike u debatu i saradnju na konkretnim akcijama u cilju podrške umetnosti za mladu publiku, na nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou;

- 11.2 prikupljati najbolje prakse iz raznih zemalja vezane za saradnju umetnosti/ obrazovanja/vlade i sastaviti katalog političkih i nezavisnih uspeha;

- 11.3 prikupljati i predstavljati dokaze o vezi između umetnosti, dobrobiti i mentalnog zdravlja;

- 11.4 biti domaćin panel diskusija stručnjaka iz različitih oblasti na kojima će se istraživati kako umetnost može da da svoj doprinos u određenim resorima (na primer, društveni razvoj, prosveta, zdravstvo itd);

- 11.5 sačiniti obrasce pisama upućenih vladi i drugim telima i pisati pisma podrške članovima ASSITEJ-a (nacionalnim centrima, mrežama i pojedinačnim članovima) kako bi se ovaj manifest unapredio; i

- 11.6 podržati članove u daljem razvoju Manifesta i osiguravanju prava dece na pristup umetnosti.

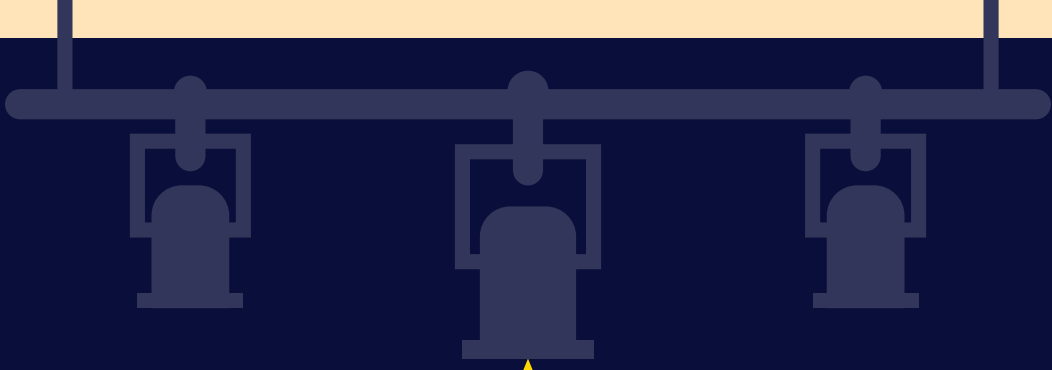
UN Konvencija o Pravima Deteta

Član 13.

Dete ima pravo na slobodu izražavanja; pravo obuhvata slobodu da traži, prima i daje informacije i ideje svih vrsta bez obzira na granice, bilo usmeno, pismeno ili štampano, u umetničkoj formi ili preko bilo kog drugog sredstva informisanja po izboru deteta.

Član 31.

Strane ugovornice priznaju pravo deteta na odmor i slobodno vreme, na učešće u igri i rekreativnim aktivnostima koje odgovaraju uzrastu deteta i na slobodno učešće u kuturnom životu i umetnosti. Strane ugovornice će poštovati i podsticati pravo deteta na puno učešće u kulturnom i umetničkom životu i podržaće pružanje odgovarajućih i jednakih mogućnosti za kulturne, umetničkme, rekreativne i slobodne aktivnosti.

www.assitej-international.org